nieuws

Ondanks nieuwe richtlijnen blijft gekibbel over natuurbeheerplannen aanhouden

nieuws

Natuurbeheerplannen zorgen opnieuw voor wrevel tussen landbouwers en natuurbeheerders. Aanleiding deze keer is natuurbeheerplan Den Dotter in Oost-Vlaanderen, waar Natuurpunt het reservaat wil uitbreiden en daarvoor een aangepast plan heeft ingediend. Opnieuw ligt er heel wat agrarisch gebied in het globaal kader van het natuurbeheerplan. Nochtans waren er nieuwe richtlijnen uitgevaardigd door Vlaams minister van Omgeving Jo Brouns (cd&v) om een einde te maken aan de polarisatie tussen landbouw en natuur op het terrein.

25 SEPTEMBER 2025

Griet Lemaire

Lees meer over:
ruimtelijke ordening
natuur



Den Dotter had al een goedgekeurd natuurbeheerplan, maar nu heeft Natuurpunt een nieuwe aanvraag ingediend omdat het de percelen die als natuurreservaat worden uitgebaat, wil uitbreiden. In totaal gaat het om 39,60 hectare. Dat heeft ook gevolgen voor het globaal kader: dat wordt uitgebreid naar 323,19 hectare, waarvan 41 procent in agrarisch gebied ligt.

Globale kaders ter discussie

In zo'n globaal kader geeft de indiener van het natuurbeheerplan aan waar er op termijn eventueel natuurontwikkeling kan plaatsvinden. Het gaat daarbij om gronden die nog niet onder effectief natuurbeheer staan. Tot 2017 was zo'n globaal kader geen onderdeel van beheerplannen, maar sinds het natuurdecreet eind 2017 werd gewijzigd, moeten alle beheerplannen omgezet worden naar een natuurbeheerplan waarin een langetermijnvisie wordt vastgelegd voor de komende 24 jaar.
Heel wat gronden in agrarische bestemming kwamen op die manier in de globale kaders van de natuurbeheerplannen terecht. Volgens Boerenbond ging het eind 2022 al om 27.000 hectare. Vaak gebeurde dat zonder dat de eigenaar of gebruiker van de betreffende percelen daarvan op de hoogte werd gesteld.

Welles-nietes over gevolgen van globaal kader

Er wordt steeds benadrukt dat de opname in het globaal kader geen gevolgen heeft voor de grond in agrarische bestemming. Op de website van het Agentschap Natuur en Bos (ANB) staat letterlijk te lezen: "De ligging in het ruimer globaal kader heeft geen



nieuws

Boerenbond wil alle globale kaders in natuurbeheerplannen geschrapt zien

27 JUNI 2024



nieuws

Landbouwgrond mag niet langer in globaal kader van natuurbeheerplan opgenomen worden

30 JUNI 2025

enkel gevolg voor het huidige grondgebruik en leg geen bijkomende beperkingen op. Alle bestaande rechten op gronden in eigendom of verpacht aan landbouwers blijven behouden."

Vanuit de landbouwsector gelooft men daar niet in. Er wordt op gewezen dat de indiener van het natuurbeheerplan kan rekenen op aankoopsubsidies van de Vlaamse overheid wanneer die gronden in het globaal kader wil aankopen om ze onder natuurbeheer te plaatsen.

Daarom leidden natuurbeheerplannen op verschillende plaatsen tot hevig landbouwprotest. Hier en daar kon er een compromis worden bereikt tussen de landbouwsector en de indiener van het natuurbeheerplan, vaak onder impuls van de betrokken gemeenten, maar op veel andere plaatsen werd weinig tot geen rekening gehouden met de bezwaren.

Nieuwe richtlijnen moeten duidelijkheid brengen

Om de polarisatie tussen landbouw en natuur te temperen, besliste minister Brouns in juni om nieuwe richtlijnen uit te vaardigen. Die bepalen dat enkel in welomschreven gevallen agrarisch gebied kan opgenomen worden in het globaal kader. Die richtlijnen gelden voor alle natuurbeheerplannen type 4. Dat zijn plannen waar aankoopsubsidies aan verbonden zijn. Aan natuurbeheerplannen type 2 en 3 zijn geen aankoopsubsidies verbonden en dus worden de richtlijnen "aanbevolen".

Buiten de gronden beheerd door de indiener van het beheerplan, kunnen in het globaal kader geen gronden opgenomen worden gelegen in agrarische bestemming. Specifieke uitzonderingen op bovenstaande zijn:

- Percelen gelegen in SBZ of VEN.
- Percelen die vandaag reeds bos of natuur zijn.
- Percelen die vandaag reeds gehuurd worden in functie van natuurbeheer. Indien het beheer van die percelen door een landbouwer wordt uitgevoerd, dient dit na de aankoop ook zo te blijven.
- Percelen die ingesloten liggen door gebieden met groene bestemming indien kleiner dan 1 ha.
- Percelen die ingesloten liggen door percelen die een natuurbeheer kennen (bv. in uitvoering van beheerplan) indien kleiner dan 1 ha.
- Percelen die deels een gele en deels een groene bestemming hebben indien het kadastraal perceel meer dan 50 % een groene bestemming heeft.

De uitzonderingen waarin agrarisch gebied toch kan opgenomen worden in het globaal kader van natuurbeheerplannen. Foto: ANB

Nog een belangrijke aanvulling in de richtlijnen: percelen gelegen in Herbevestigd Agrarisch Gebied (HAG) worden nooit opgenomen in een globaal kader. En wanneer een eerder goedgekeurd globaal kader, gewijzigd of ongewijzigd, opnieuw wordt ingediend, dan moet het volledige globaal kader aan de bovenstaande richtlijnen voldoen.

Protest tegen Den Dotter

Ondanks die richtlijnen blijkt er op het terrein toch nog veel onduidelijkheid en onvrede te leven over de globale kaders. In Oost-Vlaanderen kwamen een paar weken geleden nog heel wat landbouwers met hun tractor naar het gemeentehuis van Haaltert en Erpe-Mere afgezakt om hun misnoegen te uiten over het aangepaste natuurbeheerplan voor Den Dotter. Uiteindelijk gaven beide gemeentebesturen een negatief advies voor het ontwerp van het natuurbeheerplan. Ze hekelden onder meer het gebrek aan overleg tussen Natuurpunt, dat het natuurbeheerplan indiende, en de lokale landbouwers.

Natuurpunt diende een nieuw dossier in voor Den Dotter omdat het de gebieden onder natuurbeheer verder wil uitbreiden. Dat had tot gevolg dat het globaal kader verder werd uitgebreid (blauw op kaart) tegenover het vorige globaal kader (groen op kaart). Om aan de richtlijnen van Brouns tegemoet te komen, werd een stuk van het oorspronkelijke globaal kader (roos op kaart) geschrapt. Volgens landbouwers in de regio gaat het om zeer goede, vruchtbare landbouwgrond.



Globaal kader van Den Dotter: de groene contour is het reeds goedgekeurd globaal kader, blauw is de voorgestelde uitbreiding, roze zijn de stukken van het globaal kader dat was goedgekeurd maar in het nieuw plan geschrapt wordt, de zwart gearceerde stukken zijn de percelen in beheer van Natuurpunt.

“Niet alles volgens richtlijnen minister”

Toch struikelen zij nog steeds over een aantal zaken. “De helft van de percelen van Natuurpunt ligt in een agrarische bestemming”, vertelt Laura Speeckaert, regioconsulent voor Boerenbond. De gebieden rond die percelen worden nu ook opgenomen in het aangepast globaal kader. "We stellen vast dat zonevreemde ontwikkelingen hier worden gebruikt om nog meer agrarisch gebied in te nemen."

Boerenbond hekelt ook het feit dat agrarisch gebied mag worden opgenomen in het globaal kader volgens de richtlijnen van minister Brouns, zolang de percelen kleiner dan één hectare zijn. “Maar slaat die oppervlakte op de grootte van het kadastraal perceel, of op het perceel zoals het in gebruik is genomen en is doorgegeven in de verzamelaanvraag?”, vraagt Speeckaert zich af. Ze wijst erop dat veel percelen bestaan uit verschillende kadastrale nummers.

Volgens Speeckaert zijn er ook een aantal voorbeelden waar de de richtlijnen van de minister niet zijn gevolgd. Zo is er in Aaigem een uitbreiding van het globaal kader aangevraagd tot tegen een landbouwbedrijfszetel en in de buurt van meerdere andere bedrijfszetels. Daarnaast is er in Heldergem een bos van 17 hectare aangeplant waarrond ook extra percelen zijn opgenomen in het globaal kader. Dat zou gaan om agrarisch gebied dat meer dan één hectare groot is en dat niet ligt ingesloten door ander bos of natuurgebied. Bovendien zijn niet alle landbouwpercelen in agrarisch gebied uit het reeds goedgekeurde globaal kader geschrapt.

Plannen worden niet geweigerd, wel aangepast

Volgens ANB is het natuurbeheerplan Den Dotter wel aangepast aan de richtlijnen van de minister. “Ook het reeds goedgekeurde globaal kader werd ingekrompen om hieraan tegemoet te komen”, klinkt het. “De percelen die zijn opgenomen in het globaal kader die gelegen zijn in agrarisch gebied, zijn ofwel percelen die bos of natuur zijn en een groot deel van het globaal kader is ook beschermd cultuurhistorisch landschap”, laat ANB weten.



nieuws

Van conflict naar consensus: Hoe een lokaal bestuur landbouw en natuur kan verzoenen

2 JUNI 2025

Het agentschap geeft nog aan dat het de richtlijnen van het kabinet zal volgen in de beoordeling van de natuurbeheerplannen, maar een volledige beoordeling gebeurt pas na de publieke consultatie (die vorige week afliep, red.). Natuurbeheerplannen weigeren gebeurt volgens ANB niet. “De bezwaren worden samen met de adviezen van de adviesverleners en het advies van ANB bezorgd aan de indiener van het plan. Die laatste moet dan een verslag maken waarbij geantwoord wordt op de bezwaren, wat tot een aanpassing van het natuurbeheerplan kan leiden. Die aanpassingen kunnen gebeuren tot wanneer de natuurbeheerplannen in orde zijn om door ons goedgekeurd te worden”, aldus het agentschap.

Beeld: Wikipedia - FrDr

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada